

WEDEROM WITBUIKROTGANZEN (*Branta bernicla hrota*) IN MIDDEN-NEDERLAND

R.G.Moolenbeek

In de Korhaan 15, pp 88-89 konden wij melding maken van de eerste waarneming van deze ondersoort voor Midden-Nederland (Moolenbeek & Van der Hijden, 1981). Het ging toen om 1 adulte vogel welke op 1 maart 1981 in de Noordpolder beoosten Muiden tussen een groep van ruim 4000 andere ganzen zat. Dit artikel beschrijft het voorkomen van een groep Witbuikrotganzen in de Noordpolder (beoosten Muiden) en in de polder Mijnden (provincie Utrecht).

Eind december was Nederland behoorlijk in de greep van de winter. Op 3 januari telden Trijnie Stoker en ik de ganzen in het Noordelijke Vechtplassen gebied. Er was de afgelopen dagen veel beweging in de ganzen geweest. Het weer was redelijk, zonnig en een lichte bewolking.

Als laatste telgebied deden we de Noordpolder waar we zo'n 1100 kolganzen en 400 rietganzen noteerden. Bij het afkijken van deze groep met een KOWA (25x) telescoop zag ik wat afwijkende ganzen. Het bleken 4 Witbuikrotganzen te zijn. Geen twijfel mogelijk, de lichte flanken weerkaatsen in het zonlicht. 's Middags (rond 15.00 uur) ben ik weer gaan kijken nu vergezeld van Andries en Gerrie Stoker en Wilma van der Hijden. Tot ons genoegen telden we nu maar liefst een groep van 8 witbuiken, 2 gewone Rotganzen en enige tientallen meters verderop nog 2 witbuiken. Door het goede licht waren de ondersoort-kenmerken goed te herkennen en te vergelijken. Verder namen we tussen de ganzen nog een Kolgans met witte vleugelpunten en een Indische gans waar (Moolenbeek, 1982).

Op 4 januari had ik een afspraak met Jos de Jonge en maakte hem attent op de aanwezigheid van witbuiken in de Noordpolder. 's Avonds belde hij op dat er niets meer zat. Op 5 januari belt Jos me weer op, nu met de mededeling dat hij vermoedelijk rotganzen (I4 stuks) heeft gezien in zijn SOVON vak (polder Mijnden). Ook op 6 en 7 januari ziet hij ze al daar en hij vermoed dat het wel eens witbuiken zouden kunnen zijn.

Op vrijdag 8 januari gaan Frans Rijnja en ik, vergezeld van onze "gids" (Jos de Jonge) op zoek naar de ganzen. Op de weilanden ligt wat sneeuw hetgeen het zoeken wat moeilijk maakt. Om ca 10.00 uur ontdekken we de groep in de polder Mijnden. We tellen weer 14 ganzen. Bij nadere beschouwing met de telescoop zijn het 12 Witbuikrotganzen en 2 gewone Rotganzen. Het is aannemelijk dat dit dezelfde groep betreft die eerder in de Noordpolder is waargenomen. Het verschil van 2 witbuiken is verklaarbaar als je ooit een groep van 1500 ganzen op grote afstand hebt geteld. Een greppel is dan al voldoende om wat ganzen aan het zicht te onttrekken. Grappig is het liggen (cq zittend) foerageren van de ganzen. Na enige tijd vreten staat de achterste gans op, loopt naar voren en gaat daar weer aan de kop dan de groep zitten. Zo verplaatst de groep zich al foeragerend. Ook in de Noordpolder was dit foeragegedrag ons al opgevallen. De waarneming in de Mijdense polder is vermoedelijk de eerste voor de provincie Utrecht. Enkele dagen later ziet Wim Loode nog een 5-tal Witbuiken in de Mijdense polder. Ook elders in Nederland worden veel Witbuikrotganzen waargenomen. In het vorige artikel (Moolenbeek & van der Hijden, 1981) gaf ik al aan waar de diverse populaties broeden. Het is mogelijk dat deze groep behoort tot de Spitsberg populatie. Het weer was nl. op de gebruikelijke winterkwartieren in noord-oost Engeland (Northumberland) barbaars. Ook de rest van Groot Britanie had te lijden van het barre weer. Het lijkt aannemelijk dat uitwijken naar het kontinent levensbehoud was. Het zou interessant zijn als deze gemengde groep van 12-14 ganzen nog elders in Nederland is waargenomen.

Literatuur: Moolenbeek, R.G & Hijden, W. van der, Een Witbuikrotgans (Branta bernicla hrota), nieuw voor Midden-Nederland. De Korhaan 15:88-89.

Moolenbeek, R.G.: Een partieel albinistische Kolgans en een Rietgans mogelijk gepaard met een Indische gans. De Korhaan 16:50.